

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

(1864 - 1936)

Πολιτικός ή Στρατιωτικός Ηγέτης;

Του Βάιου Γκαραγκούνη

Β' ΜΕΡΟΣ

Ο Βενιζέλος με τη διαφωνία του με το Βασιλιά, είχε παραιτηθεί στις 15 Φεβρουαρίου 1915. Έγιναν εκλογές στις 15 Μαΐου 1915 που τις ξανακέρδισε, αλλά ξανά υποχρεώθηκε σε παραίτηση. Προκηρύχθηκαν εκλογές στις 6 Δεκεμβρίου 1915 στις οποίες ο Βενιζέλος δεν πήρε μέρος. Με την αναχώρηση του Βασιλιά ο Βενιζέλος σχηματίζει Κυβέρνηση στην Αθήνα τώρα, στις 25 του ίδιου μήνα, με βάση τη Βουλή που είχε προκύψει απ' τις 15 Μαΐου 1915 που την ονόμασαν «Βουλή των Λαζάρων». Αναστήθηκε σχεδόν μετά από τρία χρόνια, αλλά ο Βενιζέλος με την εμπόλεμη περίοδο δεν είχε καιρό για εκλογές, αφού μετά την αναχώρηση του Βασιλιά, κήρυξε τον πόλεμο εναντίον των Κεντρικών δυνάμεων.

Σε δηλώσεις του στη Βουλή την 21 Οκτωβρίου 1915 ο Βενιζέλος έλεγε. «Η νίκη των Δυνάμεων της Συνεννόησης (αντάντ = «Entente» Γαλλική λέξη που σημαίνει συμφωνία-συνεννόηση) θα εξυπηρετεί αφάνταστα τα ελληνικά συμφέροντα... Η Ελλάς φτάσασα μέχρι του Νέστου δύναται να επεκταθεί και μέχρι του Έβρου απ' ενός, και μέχρι του Έρμου και του Μαιάνδρου απ' ετέρου... Ημείς ζητούμεν και πάλιν από τον Ελληνικόν Λαόν θυσίας αι οποίαι πρόκειται κατά την ακράδαντόν μου πεποιθήσιν, να αγάγουν εις την δημιουργίαν μιας Ελλάδος Μεγάλης και κραταιάς, μη αποτελούσης κατακτητικήν επέκτασιν του Κράτους, αλλά φυσικήν επέκτασιν εις τα όρια εντός των οποίων ο Ελληνισμός έδρασεν από της προϊστορίας του, να δημιουργήσωμεν λέγω μιαν Ελλάδα Μεγάλην και ισχυράν και πλουσίαν, ικανήν να προστατεύσει τον Έλληνα πολίτην οπουδήποτε της γής ευρίσκεται και δυνάμενον να λέγει υπερηφάνως: «Είμαι Έλληνας» (Δεν δημαγωγεί. Ζητεί θυσίας, δια να πραγματοποιήσει τα εθνικά όνειρα). Αντ. Δημ. Βακά Ελ. Κ. Βενιζέλος. «Πολεμικός ηγέτης» κλπ.εκδ. Δαρειά 1965 σελ. 5)

Με τη συνένωση ολοκλήρου της Ελληνικής επικράτειας 15 -25 Ιουνίου 1915 ο Βενιζέλος μπορεί να χειριστεί ελεύθερα πια, τις όποιες θυσίες του Ελληνικού Λαού.

«Ο εθνικός στρατός, πλήρως ανασυγκροτημένος, με 300 χιλιάδας άνδρας υπό τα όπλα, ελάμβανε τας θέσεις του εις το Μακεδονικόν μέτωπον και ανυπομονούσε να αναμετρηθεί με τους προαιώνιους εχθρούς του Γένους». (Αντ. Δημ. Βακά. ο.π. σελ.156).

Μια απ' τις φοβερότερες και φονικότερες νικηφόρες μάχες, ήταν η μάχη του Σκρα 30 Μαΐου 1918, στην πε-

Το αυτοκίνητο του Ελευθέριου Βενιζέλου, η θρυλική Πακάρ που δέχθηκε τις σφαίρες των πολέμιων του Εθνάρχη στη Λεωφόρο Κηφισίας, το βράδυ της 6ης Ιουνίου του 1933.

ριοχή νομού Κιλκίς, πολύ καλά οχυρωμένη από τους Βουλγάρους που θεωρούνταν απόρρητη. Ο Ελληνικός Στρατός το κατέλαβε σχεδόν αστραπιαία ξαφνιάζοντας τα Βουλγαρικά στρατεύματα, και πιστοποιώντας στους συμμάχους την υποαμφισβήτηση ικανότητά του. Ακολούθησαν κι άλλες νίκες

της αντάντ και του ελληνικού στρατού, και φτάσαμε στην αποβίβαση της Σμύρνης όπως αναφέρθηκε παραπάνω. «Η ήττα ήτο πλήρης. Εις τας 4 Νοεμβρίου τα στρατεύματα που ευρίσκοντο εις τας όχθας Έβρου δια της Χρυσής Πύλης εισήλθον εις Κωνσταντινούπολιν, και εις τας 13 Νοεμβρίου 1918 οι συμμαχικοί στόλοι, διαπλέουν τα Δαρδανέλια ... και αγκυροβολούν εις τον Βόσπορον και τον Κεράτιον... Μεταξύ των και η Ελληνική μοίρα, εκ του θωρηκτού - καταδρομικού «Αβέρωφ» και των αντιτορπιλικών «Αετός», «Ιέραξ» και «Πάνθηρ». Ο Βενιζέλος εθριάμβευε». (Αντ. Δ. Βακά.ο.π. σ.225)

Στις 10 Αυγούστου 1920 υπογράφεται η Συνθήκη των Σεβρών (Senes γαλλική πόλη) που το άρθρο 36 έλεγε πως αν η Τουρκία δεν τηρήσει τους όρους της, οι σύμμαχοι θα είχαν το δικαίωμα αλλαγής των όρων της συμφωνίας με τις όποιες συνέπειες για την «Τουρκία» εκείνοι αποφάσιζαν.

«Ο Εθνάρχης είχε επιτύχει την δημιουργίαν της Μεγάλης Ελλάδος των δυο ηπείρων και των Πέντε Θαλασσών. Τα σύνορα της Ελλάδος έφταναν εις τον Εύξεινον Πόντον, εις την Προποντίδα και εις την Τσατάλτζα, ολίγα χιλιόμετρα απ' έξω από την Κωνσταντινούπολιν, και εις την Μικράν Ασίαν έως τας Σάρδεις. Εδημιουργούντο νέα Κράτη, η Αρμενία, το Κουρδιστάν, το Ιράκ, η Συρία, η Παλαιστίνη και η «Ελληνική Δημοκρατία του Πόντου». (Δημ. Βακά.ο.π.σ 483).

Οι απώλειες του Α' Π. Πολέμου ανήλθαν σε περίπου 9.000.000 στρατιώτες και περί τα 3.200.000 πολίτες, από διάφορες κακουχίες πείνα κλπ. Κατά πόσο Εθνάρχες λογίζονται οι «χασάπηδες» πολιτικάντηδες, συνε-

γοί, συντελεστές τοιούτων δεινών; Κι αν προστεθούν και οι θάνατοι 25-50 εκ. άμαχων που μολύνθηκαν απ' την Ισπανική γρίπη και πέθαναν, υπολογίζεται πως χάθηκαν περίπου 66 εκ. ψυχές, στη διάρκεια τεσσάρων χρόνων Αύγουστος 1914 - Νοέμβριος 1918 του Α' Π. Πολέμου.

Ο Βενιζέλος προκηρύσσει εκλογές για την 1ην Νοεμβρίου τις οποίες έχασε και, λέγεται πως η νέα Κυβέρνηση με τα αλλοπρόσαλλα σφαλματά της συνετέλεσε στο να επέλθει η Μικρασιατική Καταστροφή.

Ο Βενιζέλος πόσο υπεύθυνος ήταν σε τούτη την μεγάλη καταστροφή, και στον ξεριζωμό των Ελλήνων της Μικράς Ασίας; Δύσκολη ερώτηση και μια πιο δύσκολη απάντηση.

«Μεγάλοι Άνδρες, μεγάλα σφάλματα!»

Με το θάνατο του Βασιλιά Αλεξάνδρου -τον δάγκωσε λέει μια μαϊμού- του δόθηκε η αιτία να αναβάλει τις εκλογές, να εφαρμόσει τους όρους της συνθήκης των Σεβρών και να κατοχυρώσει τα σύνορα του νέου Ελληνικού Κράτους. Ως στρατιωτικός ηγέτης πέτυχε άραγε ο Ελ. Βενιζέλος;

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΗΓΕΤΗΣ

Ως πολιτικός ηγέτης πόσο πέτυχε ο Ελ. Βενιζέλος; Κι άλλο ένα δύσκολο ερώτημα, αλλά μελετώντας κανείς την νεότερη Ελληνική Ιστορία δεν έχει παρά να συμπεράνει πως οι πολιτικοί βρίσκονται εκεί μόνο και μόνο από: Φιλοδοξία; Συμφέρον; Για πλουτισμό; Για δύναμη; Για όλα τούτα αλλά και για πάρα πολλά ακόμα, και ειδικότερα για υπεράσπιση της αστικής τάξης τους.

Η ιδεολογία του, μπορεί χοντρικά να χαρακτηριστεί ως ιδεολογία αστού, με πίστη στη δύναμη του αστικού κοινοβουλευτισμού με παράδοξο μείγμα προοδευτικότητας και αντιδραστικότητας. Στενός του φίλος κάποτε τον ρώτησε:

-Τι είστε κ. Πρόεδρε; Συντηρητικός ή φιλελεύθερος; Αντιδραστικός ή σοσιαλιστής; Βασιλόφρων ή δημοκρατικός; Και εκείνος απάντησε:

- Φίλτατε είμαι όλα αυτά μαζί, είμαι και το καθένα απ' αυτά χωριστά, τη στιγμή που νομίζω ότι πρέπει. Είμαι απλούστατα πολιτικός.

Ο Βενιζέλος και το κόμμα του είναι οι εισηγητές του «ιδιώνυμου» (1929)είναι οι πολιτικές δυνάμεις που έστησαν το πρώτο στρατόπεδο «Πειθαρχικού ουλαμού Καλπακιού», (32 χιλ. Απ' τα Γιάννενα) και εγκαινίασαν τα νησιά της εξορίας». Το «ιδιώνυμο είναι ο δρακόντιος νόμος που στρέφεται κατά μιας παγκόσμιας ακτινοβολίας, ιδεολογίας και ανοίγει το δρόμο στο αυταρχικό κράτος, που αργότερα θα διώξει απηνώς ακόμα και τη σκέψη». (Τ. Βουρνάς Ιστορ. Της Νεώτ. Ελλάδας. Τομ. β' σελ. 16-19).

Το «ιδιώνυμο» ετοιμάζει (συλλαμβάνει) και το «Καλπάκι» τους «εκπαιδευτεί», βούρδουλας και φάλαγγα διδάσκει. Πολλοί φοίτησαν εκεί για το Διδακτορικό τους ένας απ' αυτούς και ο Άρης Βελουχιώτης. Σε ποιο κεφάλαιο «Πολιτικός» ή «Στρατιωτικός» μπορεί να χαρακτηριστεί πιο πετυχημένος ηγέτης ο Ελ. Βενιζέλος;

«Όμως, όπως όλοι μας γνωρίζουμε, οι πολιτικοί διοικούν το Κράτος. (γράφει ο μακαρίτης Μάριος Πλωρίτης σε άρθρο στο Βήμα των Αθηνών 26/3/2006 :)

«Κράτος θα πει δύναμη, κυριαρχία οργανωμένη στο σύνολο των πολιτών». Ο ρήτορας της Γαλ. επανάστασης Saint Just στα 1793 έλεγε:

«Όλες οι τέχνες έχουν δημιουργήσει αριστουργήματα. Η τέχνη της διακυβέρνησης δεν έχει δημιουργήσει, παρά τέρατα». Κι ο Φρειδερίκος Β' της Πρωσίας ο «Μέγας»!

«Η δολιότητα, η κακοπιστία και η διπροσωπία είναι τα κύρια χαρακτηριστικά των περισσότερων από τους ηγέτες των κρατών».

«Θεωρητικά,» έργο της πολιτικής είναι να δημιουργεί φιλίες» όπως λέει ο Αριστοτέλης.

Ο φιλόσοφος Φρίντριχ Νίτσε με το στόμα του Ζαρατούστρα θα πει: «Κράτος λέγεται το πιο παγερό απ' όλα τα παγερά τέρατα. Και επίσης παγερά ψεύδεται και τα ψέματα αυτά έρχουν απ' το στόμα του».

«Εγώ το κράτος είμαι ο λαός"...Το κράτος ψεύδεται σ' όλες τις γλώσσες του καλού και του κακού, και ό,τι και αν πει ψέματα λέει -ο,τι και αν έχει και αυτό κλεμμένο τ' όχει.

Σημ. Περιπτώ να προσθέσω πως κάθε ομοιότητα των παραπάνω με την παρούσα διακυβέρνηση της Ελλάδας, είναι εντελώς συμπτωματική. «Άλλαξε άραγε κάτι σήμερα»;

Ύστερα απ' όλα τα παραπάνω πως να μην έχει και την αξίωση το κράτος απ' το κοπάδι που κουμαντάρει, να είναι (όπως λένε οι Γάλλοι) «coco battu, et content»- κερατωμένο, δαρμένο κι ευχαριστημένο»;

ΤΕΛΟΣ